УДК 677.076.6

ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ ЧОЛОВІЧОЇ СОРОЧКИ В УКРАЇНСЬКОМУ СТИЛІ

Дзикович Т.А., Редько Я.В., Мандровський А.Ю.
Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасна світова модна індустрія переживає період активного повернення до автентичних культурних джерел, що пов’язано з кризою глобалізації та пошуком національної ідентичності. На сьогодні посилюється тенденція до відродження етнічних мотивів у дизайні одягу, що робить українську тематику особливо актуальною. Український національний костюм, зокрема чоловіча вишиванка, є важливим феноменом матеріальної культури, який уособлює багатовікову традицію, символіку та неповторну естетику. Орнаментика вишивки виступає не лише декоративним елементом, а й своєрідним носієм історії, духовних цінностей і регіональних особливостей українського народу.

Метою даної роботи є дизайн-проєктування чоловічого одягу, який поєднує функціональність, комфорт і практичність із сучасними тенденціями моди, зберігаючи автентичність та національну українську стилістику. Актуальність теми полягає в необхідності збереження та популяризації української культурної спадщини [1]. Зростання інтересу до українського стилю у світі підсилює потребу у формуванні власної модної ідентичності, що поєднує традиції та сучасність. Тема дизайн-проєктування чоловічої вишиванки залишається менш дослідженою порівняно з жіночим костюмом, що робить її актуальною для розвитку вітчизняної теорії й практики моди.

Для виконання роботи було досліджено історичні витоки та еволюцію українських орнаментальних традицій, вивчено основні види орнаментів і принципи їх композиційної побудови [2]. У ході дизайн-проєктування розроблено колекцію «Гірські коди» (рис. 1), конструкції виробів, обґрунтовано вибір матеріалів, кольорів та технік оздоблення. Для авторських виробів використано натуральні та екологічні матеріали, які забезпечують комфорт, довговічність і високу якість виробів. Колірна гама містить класичні кольори чоловічих вишиванок, а саме ахроматичні кольори – чорний, графітовий, сірий і білий та бордові, червоні та сині кольори. Колірна гама вишукано поєднує сталі традиції та сучасні тенденції моди. Важливою особливістю колекції є універсальність моделей, що дозволяє комбінувати їх як з класичним костюмом, так і з casual-елементами гардеробу. Колекція вишиванок виходить за межі суто етнічного одягу і стає повноцінною складовою сучасного чоловічого гардеробу.

Колекція складається з чотирьох базових моделей чоловічих сорочок, кожна з яких представляє унікальний підхід до інтеграції гуцульських орнаментів у сучасний дизайн. Загальна структура колекції побудована за принципом градації від мінімалістичних до більш насичених декоративними елементами моделей, що забезпечує різноманітність вибору для споживачів з різними естетичними перевагами. Модель «Верховина» (рис. 1а) – це класична приталена сорочка з довгим рукавом на ґудзиках. Комір-стійка із заокругленими кутами оздоблений вузькою смугою геометричного орнаменту з ромбів та хрестів у чорному кольорі. Манжети мають базову вишивку. Планка переду прихована, із застібкою на ґудзики. Силует напівприлеглий. Символіка орнаменту: ромби з точкою посередині символізують родючість та засіяне поле; хрести є оберегами та символами

сонця. Модель «Чорногора» (рис. 1б) – це елегантна сорочка приталеного силуету з довгим рукавом із сірого льону. Передня та задня кокетки оздоблені складною геометричною орнаментальною композицією в ахроматичній графітовій гамі (темно-сірий та чорний). Орнамент складається з зигзагів та ромбічних мотивів, що створюють ефект рельєфності. Рукави від плеча до середини передпліччя мають вузькі поздовжні смуги орнаменту. Символіка орнаменту: безконечник символізує вічність буття та безперервність роду, зигзаги – гірські хребти та життєві перепони, які долаються.

а б в г

Рисунок 1 – Авторська колекція чоловічих вишиванок: а – модель «Верховина»; б – модель «Чорногора»; в – модель «Черемош»; г – модель «Говерла»

Модель «Черемош» (рис. 1в) – це святкова сорочка класичного крою з молочно-білої бавовняної тканини. Характерною особливістю є розміщення геометричного орнаменту на верхній частині одного рукава. Вишивка виконана у чорно-червоній гамі з додаванням невеликих акцентів синього кольору. Орнамент складається з ромбів, трикутників та хрестів. Планка видима, декорована вертикальною смугою орнаменту. Силует прилеглий. Символіка орнаменту: діагональ символізує динаміку життя; трикутники вершиною догори – вогонь та чоловічу енергію; синій колір – небо та духовність. Модель «Говерла» (рис. 1г) – сорочка вільного крою з довгим рукавом, заповнена щільною геометричною вишивкою у традиційному чорно-червоному поєднанні. Орнамент складається з великих ромбів, обрамлених меншими геометричними елементами. Комір-стійка та манжети з невеликою вишивкою по верхньому краю. Символіка орнаменту: великі ромби символізують землю-годувальницю; червоний колір означає життєву енергію, любов, радість; чорний – землю та мудрість предків.

Висновки. Таким чином, дизайн-проєктування чоловічої сорочки в українському стилі вимагає інтеграції естетичних, функціональних та технологічних рішень, що дозволяє створити продукт, який відповідає вимогам сучасного ринку, зберігаючи при цьому глибоку культурну автентичність та символічний зміст національного орнаменту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзикович Т. А., Полуляк Ю. І. Проєктування сучасного одягу з вишитими орнаментами Гуцульщини. Сучасні технології промислового комплексу - 2024 : матеріали VIII Міжнародної наук.-практичної конференції, яка присвячена 65-річчю з дня заснування ХНТУ, м. Херсон, м. Хмельницький, 17-19 вересня 2024 р. / Херсон: Книжкове вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2024. С. 104-105.

2. Енциклопедичний словник символів культури України / ред. О. І. Потапенко. Корсунь-Шевченківський : Всесвіт, 2015. 912 с.